

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 275

van **INEZ DE CONINCK**

datum: 17 april 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Bouwmeester Scan - Evaluatie en vervolgtraject

De Bouwmeester Scan is een nieuw instrument, door het Team Vlaams Bouwmeester ontwikkeld, voor lokale besturen die snel werk willen maken van een duurzamer en beter ruimtegebruik. Een team van experts brengt de ruimtelijke en beleidsmatige sterktes en zwaktes van de gemeente in kaart en reikt een concrete agenda van projecten en ingrepen aan. Doel is de gemeenten bij te staan in de transitie naar een aangename, gezondere, beter uitgeruste en meer inclusieve leefomgeving, gekoppeld aan een zorgzamere en duurzamere omgang met het leefmilieu en met natuurlijke hulpbronnen. Voor gemeenten die op een onderbouwde manier de openbare ruimte willen versterken, is dit een zeer waardevol instrument.

In maart 2019 ontvingen de eerste deelnemende gemeenten hun onderzoeksresultaten. Ondertussen hebben al een 60-tal gemeenten een Bouwmeester Scan laten uitvoeren, waaronder: Arendonk, Berlaar, Diksmuide, Heusden-Zolder, Huldenberg, Langemark-Poelkapelle, Lier, Lommel, Ninove, Olen, Opwijk, Overijse, Ronse, Sint-Katelijne-Waver, Wervik, Zedelgem, Zulte. Het is positief dat zoveel gemeentebesturen zich hebben ingeschreven voor de Bouwmeester Scan.

Met deze Bouwmeester Scan investeert de Vlaamse Regering in een kwalitatieve ruimtelijke ordening van haar gemeenten. De Bouwmeester Scan is echter geen beleidsdocument maar bevat interessante suggesties voor gemeenten voor een beter ruimtelijk beleid. Om dit instrument te laten renderen, moeten gemeenten in staat zijn om de suggesties uit te voeren. Gemeenten die met dit instrument aan de slag gaan, realiseren mee het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) en voeren op deze manier het beleid van de Vlaamse Regering uit.

1. Komt er een evaluatie van de Bouwmeester Scan?
2. Komt er een vervolgtraject om de acties die voortkomen uit de scan op te volgen?
3. Komt er extra ondersteuning bij een vervolgtraject zodat de gemeenten de suggesties ook daadwerkelijk kunnen realiseren?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 275 van 17 april 2020

van **INEZ DE CONINCK**

1. Voor de 'Bouwmeester Scan' als instrument, was er van meet af aan een evaluatie voorzien. Vanaf de start in 2018 was er een opvolging en evaluatie, en werd de Bouwmeester Scan op basis van deze evaluatie bijgestuurd. Het team Vlaams Bouwmeester onderzoekt verder in overleg met het Departement Omgeving op welke vlakken die evaluatie nog kan aangevuld worden of uitgediept.

De Onderzoeksgroep voor Stadsontwikkeling van de Universiteit Antwerpen heeft na de eindpresentatie van de eerste 15 Bouwmeester scans een eerste evaluatie van het instrument uitgevoerd, met als doel het formuleren van aanbevelingen voor een eerste bijsturing van het nieuwe instrument. Zij kwam tot stand in 3 fases: ex-ante, ex-durante en ex-post, en op basis van vier evaluatiecriteria:

- validiteit en objectiviteit
- efficiëntie
- specificiteit
- impact.

Die evaluatie ging gepaard met een SWOT-analyse, waarbij sterktes, zwaktes, opportuniteiten en bedreigingen werden geanalyseerd in vijf focusgroepen en in workshops na de presentatie van de eerste 7 scans. Er werd ook gebruik gemaakt van de bevindingen in overlegmomenten met de expertengroep en met de stuurgroep tijdens en na de presentaties van de eerste 15 scans.

Het eindresultaat van deze evaluatie is uitgemond in een gebruikershandleiding die opgeleverd werd op 19 september 2019 en die maximaal zal gehanteerd worden voor de nog uit te voeren Bouwmeester scans. Deze handleiding is enkel bedoeld voor de onderzoeksteams en voor de personen die rechtstreeks betrokken zijn bij de uitvoering van de scans.

Met het oog op de verdere evaluatie heeft het Team Vlaams Bouwmeester een startnota opgesteld, die op 23 april door het Vlaams Planbureau voor Omgeving (VPO) van het Departement Omgeving omgezet is naar een eerste draft van een plan van aanpak.

2. Er is inderdaad een vervolgtraject voorzien.

Daarbij wordt parallel op twee sporen verder gewerkt:

- enerzijds specifiek op gemeenteniveau
- anderzijds generiek, door bundeling van thema's die doorheen meerdere scans terugkeren en waarvoor een systemisch natraject op hogere beleidsniveaus vereist is.

Wat het natraject per gemeente betreft, wordt aan de gemeenten die een scan lieten uitvoeren aangeraden om als eerste stap een publieksmoment te organiseren in de gemeente. Dat kan bijvoorbeeld een presentatie inhouden door het betrokken onderzoeksteam in aanwezigheid van de gemeenteraad, de Gecoro en geïnteresseerde burgers.

De keuze wordt gelaten aan het gemeentebestuur, doch er wordt sterk aangedrongen op publieke verspreiding.

Bij die gelegenheid kunnen de verdere opvolgacties worden besproken. Een mogelijkheid is de opvolging van de Bouwmeester scan door Gecoro, bijvoorbeeld door in het periodiek rapport van Gecoro (jaarlijks of halfjaarlijks) de voortgang te evalueren.

Het contract dat de gemeente met het onderzoeksteam heeft afgesloten voorziet trouwens in de mogelijkheid om het onderzoeksteam na de uitvoering van de scan in beperkte mate en tegen een vastgestelde vergoeding in te schakelen voor bijkomende diensten, bijvoorbeeld ter ondersteuning van dat natraject. Het Team Vlaams Bouwmeester voorziet zelf niet in bijkomende maatregelen.

Het tweede spoor van het natraject bestaat uit een bundeling voor de hogere overheden (zoals de betrokken provinciale en Vlaamse overheidsdiensten) van de generieke thema's en de aandachts- of pijnpunten die uit de scans naar voren komen. Het clusteren van de bevindingen rond terugkerende thema's wordt als zeer waardevol geacht, bijvoorbeeld aangaande kernverdichting of ontدichtung, het creëren van open ruimte, bebossing, landbouw, groene energie, duurzame mobiliteit, beschermde natuur, strategieën voor biodiversiteit, enzovoort.

Voor de uitwerking van dit tweede spoor heeft de Onderzoeksgroep voor Stadsontwikkeling bij de Universiteit Antwerpen een knelpuntennota opgesteld. Deze nota zal gepubliceerd worden op de website van de Vlaams Bouwmeester en is bij dit antwoord gevoegd als bijlage.

3. Het team Vlaams Bouwmeester beschikt niet over budgettaire middelen om de gemeenten te ondersteunen bij hun vervolgprojecten na de Bouwmeester Scan. De gemeenten kunnen hiervoor eventueel wel gebruik maken van de middelen waarover zij beschikken in het Open Ruimte Fonds.

BIJLAGE

[Knelpuntennota van de Onderzoeksgroep voor Stadsontwikkeling \(Universiteit Antwerpen\)](#)